

مخبر

تعمیر و ترمیم

تعمیرات

آن مرتبه تعمیرات و ترمیمات در تمام نقاط
 ملک که منظور از آنجا بود که در حال
 تعمیرات است و در این باره
 این خلدون در این باره
 یکی از عمده ترین
 سبب تعمیرات در این
 من است و این

تعمیرات و ترمیمات

فیثانی ۲۰ غروشد

آنادولو مجموعہ سی

کمزیدہ بر ہیٹ قلب طرفدن نشر ایڈیلن بو قیمتدار مجموعہ بی صنت و عرفان علافہ دارلینہ
توبہ ایڈرز .

سبیل الرئاد مجموعہ سی

دینی و اخلاق مقالہ لری معنوی اولان بویتلی مجموعہ بی قائلریمزہ توبہ ایڈرز .

یکی قافضایا

آذربایجان قومشومزک مسیسی ناصر افکاریدر بیتلی مقالہ لره انشار ایتمکده در توبہ ایڈرز .

معارف عمومیہ مجموعہ سی

مقاصدین عسکرہ جمینک ناصر افکاری اولان بو کمزیدہ مجموعہ بلخاصہ شایان مطالہ در .

علی مجموعہ

کشدیکہ از ترق و تکامل کوسدن بو کمزیدہ مجموعہ بی توبہ ایڈرز .

جمال اوغلندہ : امنیت مندینی پانندہ کی

ایشین طیبی
محمد خدایوردی

یکی معاینہ خانہ سی : استانبولده سلطان محمود تربہ سی جوارندہ

آدرس : بک اوغلی سوریه پادشوسندہ (۱۴) نومرودہ ۵ محراب مجموعہ سی . مخبرات و آجونه
قیدی ایچون دوغریدن دوغری به مذکور آدرس مراجعت ایڈلہ سی رجا اولونور .
مجموعہ ک سنہ ک اشراک بدل ۲۴۰ آلی آلی ۱۲۵ نمالک اجنیہ ایچون ۳۰۰ غروشد .

« کلبانك قدومك چكىلور عرش خداده
 « اسماء شريفك آكىلور ارض وساده
 « سن احمد و محمود و محمدسين افندم
 « حقدن بزه سلطان مؤيدسين افندم

بیتلری قدر سالیس و پارلاق سوزه بوزمینده پك آرتصادف اولونور .
 شو قدرکه هم « شیخ غالب » هم « فضولی » عشققرینی « حسن و عشق » ایله
 « لیلی نامه » ده بوتون اینجه لکریله اظهار ایتمشلردر . بونلردن امثال ایرادی اوزون
 سوره جکی ایچون وازچیلدی . (مابعدی وار) علی معاد

« ابن خلدون » ده اجتماعیات

— ۴ —

ابن خلدون انسانلری متحد و زمهره وی برشکلده ، معین برجاعت حالنده طوتان
 حاملار میانده « قان » ی ادخال ایدیور . قان رابطه لرینک ، اوکا کوره ، غریزی
 اوله رق هرکس طرفندن بیلینن قوتی واردر . انسانلرک قیلرنده ، ارضده بولونوشلرندن
 بری ، قان قریبی حسی یا شامشدر .

« بوندن سوکرا قوتلی اولان حامل ، اجتماعی محیطدر؛ یعنی اجتماع بر محفلک انسانلرینی ،
 اجتماع بر زمهره طرفدارلرینی توحید ایدن رابطه در . بوزابطه نسلی اشترا کدن ده
 قوتلی اولوب علمی تدقیقات ایله بونی تأسیس و ترصین ایتک لازمدر . بواعبار ایله شوسوز
 دوغرو دیکلی ؟ « منشائی بیلیمک برشیته یارامادینی کی بیلیمه مکلکنده برقانی اولاماز »
 بونک ایچوندرکه اوزون زمانلرده اجتماعی رابطه لر ، نسلك مهم رابطه سنندن زیاده ،
 کسب قوت ایدر .

حضرت عمر شویله دیرمش :

— نسلکنزی حافظه کزده محافظه ایدیگز ، کندیلرینه « هانکی نسلنسک »
 سؤالی صورولدینی زمان « فلان شهر دیز » دین نبطیلر کی اوله یگز ! .. « ابن خلدون
 بونک اوزرینه دیورکه : دیکر طرفدن ده اچوق حقیقیدرکه عربلر منبت بر نقطه ده یرلشد کدن
 سوکرا یرلی اهالی ایله قاریشمشلر ، بالنتیجه قان و عرق اختلاطی طولاییدی ایله — اسلامیتک

بدايتنده - كوچبه لرك فرق و تميزى ، نسلاره يعنى قان و وراثت باغرينه كوره دكل ، محل
اقامتارينه نظراً تعين ايديليوردي »

ابن خلدونك بو فكرينك تاريخ مدنيت ايله درين برعلاقه سى واردر . فى الحقيقه
مدنيت تاريخى ؛ حيات اقوامده بو حادثه نك ثبوتى ، معين بر درجه انكشافدن اعتباراً
عرق اسملك مى وارضى نشانه لره ترك موقع ايتديكى تصديق ايديور . بو نقطه يى معاصر
مورخلك بيله چوغى بيلمز . بونك ايجوندر كه صيق صيق تاسيت - Tacite دورنده كى
جريانلردن بحث اولنور ، اولنرك يكانه بر عرق اولدينى قناعى كوكاشير . حالبوكه تاسيتلر
زماننده جرمانيايه ساكن اولان بوتون عرقلرك ذاتاً جرمانيايه منسوب مى وارضى
اسملره تعين ايدلديكى اونوتولمقده در . بناءً عليه باشلى باشنه بر عرق اولاماز .

(Cythes) لر ايجونده حال عيني ايدى . سیت Gythie ده [١] طائفه حالنده يانايان
انسائلره دنييلردى . اسلاو اسمى اوزون زماندن برى يالكز مى وارضى براراهه وظيفه سى
كورويور كه بو اسمك آلتنده ، ارضك هر گوشه سندن كان بر جوق عرقلر موجوددر .
فى الحقيقه مدنيتك انكشاف دورمسنده بر آن كلير ، او آنده عرق اسمى ملية وارضه عائد
بر اشاره ترك موقع ايدر . ابن خلدون يوقارنده ذكر ايتديكمز فكرلرنده بو وقعه يى
تدقيق ايتمشدر .

مؤلف أساساً كائنه ك وحدتجى - Moniste تلقيسى قبول ايتديكى ايجون اجتماعى
حادثه لره طبيعته كورولهن قانونلرى تطبيق ايتلمده در « هر صنفدن مخلوقات جنس و نوع
استثنا ايتكمسزىن ، فنايه معروضدر . علملر و صنعتلردخى طوغار و ثولور . نجات و فضيلت
وانسانيت ، حياتك ديكر حادثه لرى ، عيني مقدراته تابعدر . حضرت پيغمبر استثنا ايديليرسه
انسائلردن هيچ بريسى خصوصى بر ممتازيت نامى آلتنده ، نجات حقيقه مثالى كورونه ك
طبيعى برخاصه آله ايدمه مشدر . بوندن بشقه اولابيلر كه هر نجات ، كنديسنك محوقناسنى ،
هر نوع مزيت و شرف و لياقتدن محروميت كى بر حالى دخى فرض ايتديره بيلر . « نجات
واصلت درت درجه كچرمكده در . اصالتى عالته سنه ا كتساب ايتديرن كيمسه بو ممتازيته
وصول واسطه لرنى بيلير . بناءً عليه بواعتلايى موجب اولان خاصه يى كنديسنده محافظه

[١] سیتی اسمى ، اوروپا نك شمال غربي سى ايله آسيانك شمال شرقي سینه اوراده اوزون مدت
ساكن اولان ستيلرك نامنه اضافه ویرلشدر . مهرودوت بونلردن بحث ايديور . بوكون اولنره
عائد بر ايز يوقدر .

ايدر . بو اصالتی انتقال صورتيله اکتساب ایدن اوغول ، اونک طرز واحوالنی ده اوکر نمیدر . فقط او یله بر درجه یه کلمشدر که آرتق یالکز باهاسنک طرز تریه سندن معلوما تداردر . فی الحقیقه هر هانکی بروقه دن بحث ایدلدیکنی ایشیدن کیمسه اونی رأی العین کورن بر شاهدن دها طوغرو بر مفهومه مالک دکدر . چوک اوغول ، کچیلن کچیدلری پک ای تعقیب ایدیور ، فقط او اشیا یی ، نه قدر اولسه ، اجدادی کبی بیله مه یور . چونکه قوییه اولان شیلر دائماً اصللرینک آئنده قالیر . حفید ، نهایت ، کندی جدلرینک حرکاتی علی العمیا تعقیب ایدر ، چونکه مقدا بو یوک باباسنی اصالت درجه سنه اصعاد ایدن صلابتلی خاصه لری محافظه ایدمه مشدر . حتی بو خاصه لری اهمیتسز بر صورتده تقدیر ایدر وطن ایلر که باباسی ، مقدا ، مزیت وزحمتسز اوله رق ، بونلری اوکر نمشدر . نهایت بو ظن ؛ اصالتک ولادی وبسیط برواقعه اولسندن طولایی اونلری قوتلی یابدینی فکری اویاندیرمه قادر واریر . اوزمان کندیسنه معطوف شرف ونجابتله بو یوک بر شهرت آیر و بو یوک باباسنک ده بو موقعی غایت طبیعی اوله رق آله ایتدیکنی صانار . ایشته بو صورتله تدریجاً کندی تدبیرنی حاضر لامقده در . « ابن خلدونک بو ایضاحاتی ، طائله لریک تدنی وتکاملی مسئله سنه تعلق ایدن (انسال ثلاثه - Trois générations) نظریه سنی خاطر لاتیور . معلوم اولدینی اوزره اوتوقار لوره نر - A. Lorenz طرفدن صوک زمانلرده بو مسئله موقع مناقشه یه وضع ایدلمشدر . مسئله یه عائد طرز حل نه اولورسنه اولسون ، شو محققدر که ماهیتی اجتماعاتی - Sociologique در . چونکه موضوع بحث اولان شیئی ، فرد اوزرینه محیطک و اجتماعی وضعیتک تأثیریدر . آکلاشیلیور که اون دردیجی عصرک عرب سوسیولوژیستی دخی ، بزم تماماً یکی ظن ایتدیکنمز بو مسئله یی دوشونمش و کندی طرز حلی نقطه نظرندن شایان دقت ماده لر اورتیه قویمشدر .

نسلره عائد اولان بونظریه علی الاکثر حکومتلرک بویومسی ودوام ایتسی مسئله سیله صمیماً علاقه داردر . فی الحقیقه غائب اولق اوزره اولان برنسل کندیسی ایله برابر کندی حاکمیتک وبالنتیجه حکومتک سقوطنی موجب اولور . ابن خلدون تدقیقاتی بو نقطه یه ده ایصال ایتمشدر . اوکا کوزه بو یوک بر ایمراطورلق اوزرنده اولان حاکمیت اوج نسلدن فضله دوام ایتمز « برنجیسی عشیرت خلقنک بوتون شدتنه ، قوتنه ، بدوی حیاتک سرت تعامللرینه تملک ایتمشدر : شجاعت ، ثبات شدت وانضباط ... فقط طائفه نک بالذات اکتساب

ايتديكى قدرت واوندن منبعث رفاه ، ايكنهجي نسل اوزرينه تاثير اجرا ايدر . عشيري
تعامللك يرينه رهاوت ، وقيله نك جماعت حالندهكى حاكميتي يرينه بر فردى حاكميت قائم
اولور . نتيجه اعتباريله حاكم عرق استقلالنى غائب ايدر و « Servilisme - كوله لك »
حاله دوشور . اوچنجه نسل ايسه ابتلائي - بر حياتك ذوقلرندن باشقه بر شى طانماز
وكتدكجه تدنى اوچورومنه يوارلانير .

طبيعيدر كه ابن خلدونك بونظريهسى ، قولايجه تاسس ايتمش و آزسورمش كوچك ملتله
تطبيق ايدياه بيلير ، نته كيم بو كون بيله مثلاً آفريقاده بويله حكومتلك تشكىل ايتديكنى كورپورزه
آوروپا ايسه قرون وسطيده ، استيلا دورلرنده بوموقت سياسى تشكىلاتنى كورمش ، كچيرمشدر .

— ٥ —

ابن خلدونك سوسيولوژيك تدقيقانده اك چوق ايلريلهديكى نقطه ؛ اجتماعى زميره لرك
مقابل تاثيرلرى ، بو زميره لركده بالذات محيطك محصولى اولدقلى حقتده بزه و بريدكى
مشاهده لرده كوريلور . بو مناسبتله غالب هر قله فاند اشارتلى ، بالخاصه كنديسنك
حال حاضردهكى اوروپائى حكومت سيستملىك اساسنى وضع ايتمش اولان بويوك حكومت
تاسيساتندن سو كرا آزيشامش بر مؤلف اولدينى دوشونيلورسه ، چوق مهم وعلاقه داردر .
« صحرا حياتى شخصى جسارتى توليد ايدر . بونلر چوق جسور اولان نيم بدوى چول
طائفه لريدر . بونلر اجنبى قوملك رام ايدلسى ايچون لازم كن بوتون خاصه لره مالكدرلر .
بو استعدادلر زمان ايله بعض تبدلره معروض قالير . بالفرض بو طائفه لره ، نه زمان منبت
يئرلده اقامت ايدر ، رفاهه آليشيره ، ايلك بدويتك ، شجاعتك خصوصيتلرني وعينى
زمانده چولده مکتسب بر طاقم مھرائى - Rural تعامللى غائب ايدرلر .

ساده جه حيوانلك وحشيسى ايله اهليسى مقايسه ايتك كافيدر ؛ بريتيجى بر حيوان
اطرافندهكى انسانلره آليشوب فضله غذا آنجه وحشق غائب ايديلور . وحشى قوملرده
بر آز حرث ، بر آز غذا بولونجه عينى حالى كوستيرير . بو ، بشرى طبيعتك اساسنى تشكىل
لايدر . فى الحقيقه حياتى اعمال و تعديل ايدن اعتيادلردر .

محيطه انطباق قانوتنى ، هر ب اجتماعياتچيسنك ، داروه تدن بش عصر اولد ، تماماً
آكلاديغنى كورپورزه . ديكر طرفدن ابن خلدونك انسانلرى حيوانى زميره ي اداره ايدن
عمومى قانونلره تابع عد ايتسنى (٥٥٤ قه ل) دن اول (مونيزم - وحدتچيلك) ك طرفدارلرى
بولنديغنى كوسترمكده در . بر قسمك بر قسم اوزرينه تسلطنى ايجاب ايدن اسپيك تحريسى

بوصورتله طبيعى قانونلره تماماً مطابقدر . تساند واتحاد اجتماعى زمره نك اك مهم ومتساند تشكيلاتيدر . زيرا بويله برزمره ده انسانلر متقابلاً كنديلرينى حمايه يه ، متحد جهه لر ينك متوجه اولديغى غايه لرك معروض قالدېغى برحقارته مقابله بالمثل يايغنه مقتدردرلر . »

ابن خلدون دوام ايدبور : « هر جمعيتك داخلنده نظام وانتظامى تأمين ايچون بررئيسه احتياجى وارددر . بو طبيعت بشريه نك ايجاباتندندر . بويله بررئيس حكيمى ، اطاعتى الده ايتك ايچون جمعيتده قوتلى برفرقيه استناد ايتليدر . عكس تقديرده موفقيت تأمين ايديله مزه . بو حاكميت ابتدائى برقبيله ده كى روحانى رياستن فرقليدر . فى الحقيقه روحانى رياست آنجق معنوى بر قدرت اولوب اجرائى قوت وصلاحيدن محرومدر . رئيس ايسه بالعكس هرشى اوزرنده برحكمى اولان كيمسه در . مملكتك عمومى اتقيادىنى تأمين ايتمشدر . »

بررئيس بو قدرتى كندى آرزوسى ايله الده ايتدكدن صوكرآ ارتق بوندن كف يد ايدمه مزه . زيرا ؛ بو قدرته مالكيت ، انسانلر كروحلرنده مفضل برجاذبه تاثيرى براقمشدر . »
ابن خلدون بويله جه رياست قدرتنك محافظه سى ايچون ساده جه سياسى ، حقوقى شدتك ومؤيده لرك كافي اولديغنه قانع دكلدر . اخلاقى واسطه لر كنده استعمالى لازم كلديكى بو واسطه لر ايچنده بالخاصه دينك موقى يك مهم اولديغى علاوه ايتكى اونو تايبور :

« حكومتلرى تاسيس و تشكيل ايدن ظفر و غاليتدر . فقط بر حكومتك تاسيسى ايچون عيني غايه ايله متحركه ، عيني غايه يه متوجه بر آهنگك بو كامترافق اولسى ضروريدر . بوجنسدن بر آهنگ ايسه آنجق اللهك اثرى ودينك ثمره سييدر . زيرا ارضى غايه لر ، انسانلرى تقسيم ايتديكى حالده الهى موجود ، و حقيقى عشق بالعكس توحيد ايديجيدر . »
كورولبور كه ابن خلدون آنجق تعصب ايله تطبيق ايديلن تصديلىرى دوشونمشدر . بونلر بوكون بالفرض ملتلى يو كسه لتهن و بوتون ملتدرده موجود اولان ملت فكلرلى ، مى وحدت ابتلاسيدر [١] « بونوعدن اولان يو كسك فكلرلك حضورنده بوتون متقابل مادى احتراصلر غائب اولور ، مخالفتلر صوصار ، حربيجيلر فداكارلق حسلريله حرکت ايدر . بوتون بونلر ك عاملى الهى اتحاددر . بو اتحاد اجتماعى زمره نى ظفردن ظفره قوشدورر . بويله جه بر زمان صوكرآ بر ايمراطورلك تاسس ايتديكى كوريلور . »

[١] ابن خلدونك بو فكلرى سوسيو لوژى اعتباريله شاين دقتدر . بو فكلرلر معلوم اولديغى اوزره صوك عصر ك اجتماعياتجیلرندن أمیل دورقهايمده اصولى بر شكلده وضع ايديله لرك ير سيستمه حالته قولمشدر . اجتماعى حادثه لرك ايضاحنه هاند بختلرده علمى رول اويناين بو فكلرلر ابن خلدونده موجود ايدى . عين زمانده بونلر طاغنيق برالهام اثرى اولمايوب منظومه وى بر شكلده ارائه ايدلمشدر .

بوراده ابن خلدونك آلمان - ايتاليا اتحادنده موجود بولنديغنى سويليه منزمى نر؟ ...
 كذا آكلاشيليور كه عرب اجتماعيائيجيسى ، اسلام عالمده عيني موجود نوعدن اولان بر
 برلكك اثرلرني وسيلرني بيلوردى .
 ظفر و غالييت ، صوكرامعنوى مسندلر . . . بونلرله حكومتك تشكلى ايضاحه
 چاليشورز . فقط آشكاردر كه بوراده نقصان بر نقطه قاليور : بويوك آدام مسئلهسى .
 ابن خلدون بوكاده تماس ايتمشدر . بوتماسده سرد ايتديكى فكرلرده هيچ بر وهم
 و خيال - Illusibn يوقدر . عرب سوسيو لوفنه كوره بويوك آداملره موفقيتي تايمين ايدن ؛
 شخصى اياقت اولمقدن زياده ، جمعيتدر . دها طوغريسي بر فرقه يي قازانمق خصوصنده
 كوستردكارى مهارتدر . نهايت بويوك بر فرقه ده اولمازسه ايش خلق كتله سنك تصويبنه قالمشدر .
 فى الحقيقه بيغمبرلر بيله وظيفه لرني مذهب لرنيك واقربالق رابطه لرنيك يارديمى ايله ايضا
 ايدىورلر . منفرد بر فرد ، بر اصلاحيي ايجون لازم بوتون خاصه لره مالك اولاييلر .
 فقط اكر ، قوتلى بر فرقه يه استناد ايمه يورسه ، بوش وعبث بر صورتده صرف مساعى
 ايتمش اولاجقدر .

ابن خلدونك ، بوكون مؤرخلر فونفره سنك ، اجتماعياتك مذا كره روزنامه سنه موضوع
 بر مسئله يي نصل اهميت ايله نظر دفته آلديني كوريليور . اونى مشغول ايدن اصل مسئله
 شودر : « تاريخ » نى بويوك آدامى ، كتله مى ياپار ؟ . عرب متفكرينك بونقطه يه عائد
 فكرلرني شويكه تلخيص ايدى بيليرز : تاريخى ياپان فردلردر . فقط اوفر دلر كتله يه استناد
 اتمكده موفق اولورلر . قضيه عكس ايدى بيله بيلير : كندى آرزوسنى قوه دن فعله ايصال ،
 كشف وانكشاف ايتديره جك بر ريشى مهيطنده آرايوب بولان ، بالوسيله وبالنتيجه تاريخى
 ياپان اجتماعى كتله در .

ضياء الدين فخرى

تمدى

ادبيات تاريخى

ايكى مجهول شاعره

ادبى تاريخمзде قادينلره بك آزموقع ويرلمشدر . اساساً تاريخمذك بوتون شعبه لرى كى
 بوقسمى ده هنوز ايشلنمش ، عناصرى ميدانه چيقارلمش دكلدر . بونك ايجون قادين شاعرلرك
 وقادين محررلرك حياتلرينه دائر برشى بيلمه پيشمى طبيعى بوليورز .
 صوك سنه لرده ادبى تمزك ماضيسنه تعلق ايدن تجسس وتدقيق ميللارى ؛ معلوم برقاچ